

OKRESNÁ PROKURATÚRA ROŽŇAVA

Nám. 1. mája č. 11, 048 01 Rožňava

Pd 37/15/8808 -7

Rožňava 29.05.2015

Obec Štítnik

Štítnik

Vec : Nezákonosť postupu obce Štítnik pri aplikácii zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 346/1990 Z.z. o voľbách do orgánov samosprávy obcí – **upozornenie prokurátora** podľa § 28 ods.1 zákona NR SR č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

I.

Na základe podnetu bola tunajšou prokuratúrou preskúmaná zákonnosť postupu obce Štítnik vo veci uprázdnenia mandátu poslanca obecného zastupiteľstva, schvaľovania uznesení obecného zastupiteľstva a ich podpisovania.

Z predložených písomností, po preskúmaní skutkového stavu v spojitosti so stavom právnym boli zistené tieto podstatné skutočnosti, zakladajúce dôvod na podanie tohto upozornenia prokurátora:

1/ Dňa 02.01.2015 sa uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva, zvolané bývalým starostom obce Štítnik dňa 08.12.2014.

Jedným z bodov programu bolo oznámenie výsledkov volieb do orgánov samosprávy obce a odovzdanie osvedčení o zvolení novozvolenému starostovi obce a poslancom obecného zastupiteľstva a zloženie sľubu starostu obce i poslancov obecného zastupiteľstva. K uvedenému bodu predsedníčka miestnej volebnej komisie Mgr. Kuzmová oboznámila prítomných s výsledkami volieb do orgánov samosprávy obce a odovzdala osvedčenia pre starostu obce a 8 členov obecného zastupiteľstva (Ján Gallo sa nezúčastnil ustanovujúceho zasadnutia). Zloženie zákonom predpísanej sľubu 8-ich z deviatich poslancov je konštatované v uznesení OZ č. 3/2015, ktoré však novozvolený starosta obce nepodpísal. V zmysle písomného vyjadrenia starostu obce, predloženého tunajšej prokuratúre, k takémuto postupu došlo nedopatrením.

Hoci zo zákona nevyplýva povinnosť obecného zastupiteľstva prijať uznesenie, ktorým berie na vedomie, resp. konštatuje zloženie sľubu novozvolených poslancov, a v prípade, že tak učiní, takéto uznesenie nemá konštitutívne účinky, je

potrebné upozorniť na dôslednosť postupu starostu obce a obecného zastupiteľstva pri využití sistačného práva starostu obce.

2/ K samotnému úkonu zloženia sľubu novozvolených poslancov, s výnimkou kandidáta na poslanca v osobe Jána Galla, ktorý sľub poslanca na ustanovujúcom zasadnutí, z dôvodu neprítomnosti nezložil, je potrebné vytknúť nasledovné:

Z obsahu predložených písomností bolo zistené, že p. Ján Gallo mal nastúpiť ako náhradník po uprázdnení mandátu poslankyne Jany Rogosovej, ktorá sa dňa 19.11.2014, t.j. ešte pred ustanovujúcim zasadnutím obecného zastupiteľstva písomne vzdala mandátu poslanca.

Ustanovujúceho zasadnutia obecného zastupiteľstva sa Ján Gallo, zrejme z dôvodu PNS nezúčastnil. Podotýkam, že v zápisnici zo zasadnutia obecného zastupiteľstva (označeného ako „prvé zasadnutie OZ“, nie ako ustanovujúce zasadnutie), dôvod neprítomnosti Jána Galla nie je osobitne zaznamenaný.

Tento dôvod vyplýva z Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti Jána Galla od 15.11.2014, vystaveného dňa 17.11.2014, z kópie ktorého však nie je zistiteľný dátum jeho predloženia obci Štítik.

Po ukončení PNS Ján Gallo dňa 26.03.2015, na 2. riadnom zasadnutí OZ zložil zákonom predpísaný sľub a stal sa poslancom OZ v Štítniku.

Uvedená skutočnosť vyplýva zo zápisnice zo zasadnutia a uznesenia č. 35/2015, ktorým obecné zastupiteľstvo „konštatuje, že zvolený poslanec zložil predpísaný sľub poslanca“.

Nedostatkom postupu obce je porušenie ust. § 51 ods. 2 zákona č. 346/1990 Z.z. o voľbách do orgánov samosprávy obcí, keďže z obsahu zápisnice z ustanovujúceho zasadnutia OZ konaného dňa 02.01.2015, ani z 1. riadneho zasadnutia OZ, konaného dňa 11.02.2015 nevyplýva vyhlásenie nastúpenia náhradníka po uprázdnení mandátu poslanca.

3/ Okrem vyššie uvedených pochybení obce Štítik je potrebné tiež poukázať na zmatečné číslovanie uznesení na 1.riadnom zasadnutí OZ, konanom dňa 11.02.2015 a to konkrétne uznesení prijatých vo vzťahu k prerokovaným bodom č. 18/ a 19/ programu zasadnutia, zhodným číslom 24/2015 napriek tomu, že sa jednalo o odlišnú problematiku, tvoriacu podklad pre prijatie týchto uznesení.

Bod 18/ programu zasadnutia sa týkal prejednávania žiadosti p. Jozefa Zobolu o úhradu pohľadávky, k čomu bolo prijaté uznesenie č. 24/2015, ktorým „obecné zastupiteľstvo súhlasí so žiadosťou p. Jozefa Zobolu o úhradu pohľadávky“ (pozn.: bez bližšej konkretizácie výšky úhrady, resp. o akú pohľadávku sa jedná).

Pod bodom 19/ programu zasadnutia bola prejednaná žiadosť financovania mimoškolskej činnosti CVČ so záverom, premietnutým do ďalšieho uznesenia označeného rovnako číslom 24/2015, ktorým „obecné zastupiteľstvo zamietá žiadosť o dotáciu na prevádzku CVČ v Rožňave“.

I keď je zrejmé, že k mylnému číslovaniu prijatých uznesení došlo zrejme nedopatrením, je potrebné upriamiť pozornosť na dôslednosť v rozhodovacej činnosti obce o.i. aj z formálneho hľadiska.

II.

Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia, konštatujem nezákonnosť postupu orgánov obce Štítnik s poukazom na nasledovné:

1/ Sistačné právo starostu obce

Vychádzajúc z ust. § 12 ods. 7 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o obecnom zriadení), obecné zastupiteľstvo vydáva nariadenia a uznesenia.

Uznesenia obecného zastupiteľstva sú výsledkom rozhodovacej činnosti obce, ktorým sa realizuje výkon jej samosprávy.

Podľa § 12 ods. 11 zákona o obecnom zriadení nariadenia a uznesenia obecného zastupiteľstva podpisuje starosta najneskôr do 10 dní od ich schválenia obecným zastupiteľstvom.

V spojitosti s cit. ustanovením poukazujem na § 13 ods. 6 zákona o obecnom zriadení, v zmysle ktorého starosta môže pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre obec zjavne nevýhodné tak, že ho nepodpíše v lehote podľa § 12 ods. 11. Ak je zriadená obecná rada, starosta prerokuje uznesenie obecného zastupiteľstva pred pozastavením jeho výkonu v obecnej rade. Uznesením obecnej rady však nie je viazaný.

Ustanovenie odseku 6 sa nevzťahuje na uznesenie o voľbe a odvolaní hlavného kontrolóra a na uznesenie o vyhlásení miestneho referenda o odvolaní starostu (§ 13 ods. 7 zákona o obecnom zriadení) .

Sistačné právo starostu obce možno zaradiť medzi inštitúty, ktoré tvoria systém určitých vzájomných bŕzd a protiváh medzi obecným zastupiteľstvom a starostom. .

Pozastavenie výkonu uznesenia znamená, že schválené uznesenie, ktoré naďalej zostáva platným, sa len nerealizuje, t.j. nevykoná sa.

Zákon o obecnom zriadení v § 13 ods.8 presne definuje postup obce po pozastavení výkonu uznesenia starostom obce.

Podľa tohto ustanovenia ak bol výkon uznesenia obecného zastupiteľstva podľa odseku 6 pozastavený, môže obecné zastupiteľstvo toto uznesenie trojpätinovou väčšinou hlasov všetkých poslancov potvrdiť; ak obecné zastupiteľstvo uznesenie nepotvrdí do dvoch mesiacov od jeho schválenia, uznesenie stráca platnosť. Výkon potvrdeného uznesenia starosta nemôže pozastaviť.

I keď zákon okrem povinnosti starostu pred pozastavením výkonu uznesenia prerokovať uznesenie v obecnej rade, už ďalší postup neurčuje, je nepochybné, že sa jedná o prekluzívnu lehotu na uplatnenie práva, uplynutím ktorej dochádza k zániku práva neuplatneného v stanovenej lehote.

2/ Uvoľnenie mandátu poslanca

Funkcia poslanca vzniká zvolením vo voľbách, vyhlásením výsledkov volebnou komisiou, resp. počas funkčného obdobia uprázdnením funkcie iného poslanca a nastúpením náhradníka. Oprávnenie novozvoleného poslanca ujať sa výkonu funkcie, vykonávať práva a plniť povinnosti poslanca, je podmienené zložením sľubu. Výkon funkcie poslanca teda začína momentom zloženia sľubu.

Sľub skladajú novozvolení poslanci na ustanovujúcom zasadnutí obecného zastupiteľstva obce, ktoré v zmysle § 12 ods. 1 alinea tretia zákona o obecnom zriadení zvolá starosta zvolený ešte v predchádzajúcom volebnom období tak, aby sa uskutočnilo do 30 kalendárnych dní od vykonania volieb.

Pokiaľ sa uprázdni v obecnom zastupiteľstve miesto poslanca, nastupuje v zmysle zákona o voľbách náhradník. Ako náhradník nastupuje v zmysle § 51 ods. 1 zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí (ďalej len zákon č. 346/1990 Zb.) kandidát, ktorý získal najväčší počet hlasov vo volebnom obvode, v ktorom sa uprázdnil mandát, ale nebol zvolený za poslanca. V prípade rovnosti hlasov sa postupuje primerane podľa § 44 ods. 2 a 3.

Po uprázdnení miesta doterajšieho poslanca musí byť prvým nasledujúcim krokom zastupiteľstva vyhlásenie nastúpenia náhradníka a zo strany starostu prijatie jeho sľubu tak, aby mohol vykonávať svoj mandát a hlasovať.

Zloženie sľubu poslanca patrí medzi základné povinnosti poslanca v zmysle § 25 ods. 1 písm. a/ zákona o obecnom zriadení. Nesplnenie tejto zákonnej povinnosti spája zákon v § 25 ods. 2 písm. a/ zákona o obecnom zriadení so zánikom poslanskej funkcie.

K tomuto v zmysle cit. ustanovenia môže dôjsť v dvoch situáciách:

- a) odmietnutím zloženia sľubu,
- b) zložením sľubu, avšak s výhradou.

Pod odmietnutím zloženia sľubu je potrebné rozumieť situáciu, kedy poslanec obecného zastupiteľstva ešte pred tým, ako zloží sľub, prejaví vôľu, že takýto sľub neskladá.

Pokiaľ nedôjde k zloženiu sľubu poslanca, dochádza k zániku mandátu poslanca priamo zo zákona bez toho, aby bol k tomu potrebný nejaký ďalší úkon z jeho strany (napr. výslovné vzdanie sa funkcie).

V predmetnom prípade bolo síce Janou Rogosovou učinené aj výslovné vzdanie sa funkcie poslanca, avšak vzhľadom na obdobie, kedy k tomuto právnomu úkonu došlo (od zvolenia do momentu zloženia sľubu), uvedený úkon možno poňať

ako odmietnutie zloženia sľubu poslanca v zmysle § 25 ods. 2 písm. a/ zákona o obecnom zriadení.

Uprázdnenie mandátu poslanca obecného zastupiteľstva znamená pre obecné zastupiteľstvo i starostu obce vznik povinnosti podľa § 51 ods. 2 zákona o voľbách do orgánov samosprávy obcí. Podľa tohto ustanovenia nastúpenie náhradníka vyhlási obecné (mestské) zastupiteľstvo do 15 dní po tom, čo sa uprázdni mandát, a odovzdá mu osvedčenie o tom, že sa stal poslancom. Osvedčenie podpíše starosta obce (primátor).

Realizácia tejto povinnosti a zároveň i oprávnenia však predpokladá utvorenie záveru o uprázdnení mandátu poslanca obecného zastupiteľstva z dôvodov špecifikovaných v § 25 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, k úkonu ktorému na ustanovujúcom zasadnutí obecného zastupiteľstva v Štítniku konanom dňa 02.01.2015, ani ďalšom zasadnutí OZ konanom dňa 11.02.2015 nedošlo.

2/ Uznesenia obecného zastupiteľstva

Každá rozhodovacia činnosť obecného zastupiteľstva musí mať svoj vonkajší formálny výraz, a týmto výrazom, ktorý nachádza svoj odraz v zápisnici o rokovaní zastupiteľského zboru, je uznesenie. Teda uznesenie je akýsi formálny procesný výraz, ktorým sa deklaruje, že určitá vec bola predmetom rokovania zastupiteľstva a bolo ku nej po určitom procedurálnom postupe prijaté rozhodnutie.

Uznesenie predstavuje univerzálny akt obecného zastupiteľstva, ktorým toto prijíma svoje rozhodnutia. Tieto môžu byť podľa povahy tak normatívneho ako i individuálneho charakteru.

Zákon o obecnom zriadení spravidla exaktne nestanovuje žiadne náležitosti uznesení obecného zastupiteľstva, čo však neznamená, že takéto uznesenia žiadne náležitosti nemusia mať. S odvolaním sa na zásadu dobrej správy možno dôjsť k záveru, že náležitosti toho-ktorého uznesenia obecného zastupiteľstva sú nevyhnutne určované už samotnou povahou veci, v rámci ktorej bolo uznesenie prijaté. Je potrebné rešpektovať požiadavky na obsah a rozsah náležitosti uznesení orgánov územnej samosprávy, t.j. obecných zastupiteľstiev tak, aby tieto aspoň v minimálnej miere spĺňali nároky na konkrétnosť a zrozumiteľnosť právnych aktov orgánov verejnej správy a ich preskúmateľnosť.

Uznesenie obecného zastupiteľstva má mať aspoň zásadné prvky, ktoré ho odlišia a individualizujú voči iným uzneseniam, pričom z hľadiska posúdenia jeho obsahu je potrebné, aby bolo z neho jasné, zrejme a určité, čoho sa uznesenie týka a čo sa ním sleduje.

Uznesenia obecného zastupiteľstva sú teda výsledkom rozhodovacej činnosti obce, pričom pri ich prijatí musia poslanci obecného zastupiteľstva vychádzať zo skutočností, že všetka činnosť subjektov územnej samosprávy je viazaná platným právnym poriadkom a obec v rozhodovacej činnosti je povinná rešpektovať ústavu, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.

III.

Vzhľadom na vyššie uvedené podľa § 28 ods. 1 zákona NR SR č.153/2001 Z.z. o prokuratúre Vám podávam toto

upozornenie prokurátora

na porušenie zákona v uvedenom postupe a za účelom odstránenia príčin, ktoré podmienili nezákonný stav, navrhujem

- prejednať upozornenie prokurátora na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva a
- prijať účinné opatrenia za účelom vylúčenia prípadov porušovania citovaných právnych noriem a striktného dodržiavania zákona v ďalšom postupe orgánov obce .

Podľa § 29 ods. 2 cit. zákona o prokuratúre orgán verejnej správy je povinný vybaviť upozornenie prokurátora a odstrániť protiprávny stav bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní od doručenia upozornenia prokurátora. O prijatých opatreniach je povinný v rovnakej lehote informovať prokurátora vrátane zaslania zápisnice o prerokovaní upozornenia.

